

Bächer Iván ősödi beszéde

Attól tartok, hogy Gyurcsány Ferenc ősödi beszéde mint hazugságbeszéd, Bächer Iván Séta című írása pedig mint igazságbeszéd él (majd) sok ember fejében.

Brendel Mátyás | Népszabadság | 2009. augusztus 29.

Érdekes módon nagyon drámai hatásuk van az ilyen kiszivárgott beszédeknek, melyeket a jobboldal az olvasó manipulálására használ fel. A két beszéd közös jegye, hogy szerzőjük "belecsap a zongorába". Gyurcsány Ferenc is úgy védekezett, hogy egy az ügyében szenvedélyesen kiálló ember szavait máshogy kell értelmezni. Őtöle nem vették jó néven az indulatokat. Bächer Ivánt a jobboldal ugyanúgy kiforgatta, mások viszont értik, hogy jó ügyért fakadt ki, és jóindulatúan védik. Pedig Gyurcsány Ferenc beszédében sokkal több józan megfontolás, "szép, cizellált zongorázás" volt. Ő megoldást, kiutat is keresett, nem csak indulatoskodott. Szenvédélyének célja is volt, s szenvedélye eszköz is volt e cél eléréséhez. És mégis, sokan csak az indulatot látták, és elkönnyvelték, hogy az egész: hazugságbeszéd.

Bächer Iván korigált ([Ököllet a zongorát](#)), de még itt is mentegeti magát: "De mégis: néha muszáj a húrokba csapni. Néha muszáj, hogy elvésszen a fej." Nos, kedves Bächer Iván nem, nem muszáj. Vannak emberek, akik elvesztik a fejüket, és vannak, akik "emberek maradnak mindig, minden körülményben", és nem akarnak a fasisztákra szavazni. Még "kifakadásilag" sem.

Vannak, akik elkeseredésükben arról írnak, hogy "tisztá szívvel akár embert is ölnének", de József Attila mentségére legyen mondva, hogy jóval több oka volt elkeseredni. A költő, aki arra "buzdított", hogy "Ártatlanok, csizmák alatt sikongjatok, és mondjátok neki: Nagyon fáj." - végül nem tudta megoldani problémáit, s valóban elvesztette a fejét. Ő legyen példakép?

Nem, nem akarom József Attilát kritizálni, hisz kedvenc költőm. És itt a költőn nagy hangsúly van, mert versben írta meg fájalmát, és nem újságcikkben, amelyet sokan kézpénznek vesznek.

Tragédiája egyéni volt, és nem rángatott bele másokat. Verseit a jobboldal nem lobogtatta, ifjak nem tűzték zászlóikra, amikor randalírozni mentek. És azt is tudjuk, hogy nem az volt a megoldás, ahogy ő viselkedett.

Vannak ilyen érzékeny, fájalmukat élesen kifejező emberek, akik sokszor zseniális költők. És vannak olyanok, akik viharban is megállják a helyüket. Ez utóbbiakra kell bízni vonatok vezetését, atomerőművek irányítását, országok kormányzását. És elemző újságcikkek írását is.

Otto Neurathnak van egy allegóriája. Ez arról szól, hogy a tudomány hajóját menet közben, a tengeren kell javítgatni, s nem lehet arra várni, hogy majd a kikötőben, dokkban oldjuk meg a nagyjavítást. Mert a tudomány soha nem köt ki. A politika is mindig tengeren van, itt sincs tiszta lap. A "tabula rasa" mítosz. Egyetlen világégés sem jelentett még tiszta lapot: az új rendszerben ugyanúgy működtek az emberek esendőségéből fakadó mechanizmusok, és a tragédiák ütötte sebek ezeket csak súlyosbították. Tehát nemcsak "sokan lesznek megölve", hanem az új világ is rosszabb lesz, mint a régi.

Ha csak arról volna szó, hogy Bächer Ivánnak "nagyon fáj", és ezt "kénytelen" oly módon "sírní, ríni, ugatni, motyogni", hogy "a fasisztákra leszek muszáj szavazni", akkor mondhatnánk: költői szabadság, remélhetőleg értik az elkeseredett abszurditást. Nagyon sok jóézésű olvasó érti, hogy nem kell komolyan a fasisztákra szavazni. De ott a reális a veszély, hogy közben beveszik az árukapcsolással beadott üzeneteket: "Még a Bächer is bevallotta".

Mert sajnós arról van szó, hogy az "elborult fej" rosszul is analizált. A tragédiát megélt ember sokszor hibásan okol embereket, és túlzásokba esik. Bächer rosszul méri fel a helyzetet. Azt írja, hogy "Eddig azt lehetett mondani legalább: egyik is lop, másik is lop, de emezek legalább nem rasszisták, nem nácik." Ezzel odáig egyet tudok érteni, hogy egyrészt a politikai korrupció súlyos dolog, ám nagyságrendileg alatta van azoknak a gondoknak, amelyekkel Magyarország gazdasága küzd. Másrészt a feltárt korrupciós esetek száma jelenthet jó és rossz hírt is: vagy több a korrupció,

vagy több a feltárás. Hogy ki mit gondol, az szerintem hit kérdése. Közember ezt nem látja át, tehát jobb, ha nem ez alapján szavaz.

De aztán Bächer mégiscsak meggondolja magát, mert azt mondja, hogy a kormány ugyanolyan felelős a "nácizmusért", mint a jobboldal, mert "lop". Szóval a kormánnyal nem az a gond, hogy "lop", hanem az, hogy még csak nem is antifasiszta, hiszen "a lopással ők hozták őket a nyakunkra". És itt már a logika elveszett. A vélt "lopások" sommás felsorolása egyébként nem elemző újságírás, nem az igazság kibontása, hanem hangulatkeltés.

Abszurd logika az is, hogy valaki a bal-(liberális) kormányt okolja Tóth András díszsírhelyéért, és nem azokat, akik emelték. Miért a kormányt teszi felelős Dunaszerdahelyért, miért nem a szlovák kormányt és a magyar szélsőjobbot. Bächer úgy tesz, mintha nem a (szélső)jobb volna felelős saját magáért, mintha a weimari köztársaság szociáldemokratáit illetné a legfőbb felelősség Hitlerért. Mintha Hindenburg - illetve Orbán Viktor - cinkosságára már nem emlékezne, és mintha Hitler maga - illetve a Jobbik és a gárda vezetői - tehetetlen, felelőtlen játékszerek lettek volna. Azt végképp nem értem, hogy Bächer miért tesz úgy, mintha nem értené a kapcsolatot a fasiszmus és a zsinagóga között. S miként lehet valaki olyannyira felindult, hogy hazafordul egy egyébként általa támogatott tiltakozásról, miután meglát ott egy szocialista politikust. Meglehet a véleménye róla, de annyira rossz csak nem lehet, hogy ne tudja elviselni. Ha a balliberális oldal ilyen belső gyűlölködésben forgácsolódna szét, az igazán szomorú lenne. Én sem hiszek egy Szili Katalin által megújított politikában, de ez nem tart vissza attól, hogy a helyes oldalra álljak.

A Népszabadság nem volt hajlandó leközölni Bächer írását, nagyon helyesen. Ha valaki elveszti a fejét, akkor legalább ennek eredményét ne tegyük közzé igazságbeszédként! Az elveszett fejben elveszett a józan ítélőképesség is a felelősségi sorrend felmérésére. A lap az író részben megvédte magától, de sajnos, ő végül többet ártott az ügyének, mint amennyit használt.

A szerző közíró